

Extrémizmus

Vzdelávací workshop v Modre – mladí lídri vyslovili jasné: „NIE EXTRÉMIZMU“

V dňoch 24 - 25. Apríla organizovala CENAA s podporou Open Society Foundation vzdelávací workshop s názvom „NIE EXTRÉMNE“ určený pre mladých lídrov – členov a sympatizantov mládežníckych politických organizácií. Cieľom workshopu bolo nielen oboznámiť mladých ľudí so záujmom o politiku a spoločenské dianie s formami pravicového extrémizmu v Európe, ale tiež odhaliť a pomenovať príčiny jeho vzniku, šírenia a tiež predstaviť stratégie, ako tejto celospoločenskej hrozbe čeliť. V rámci jednotlivých seminárov vystúpili hostia z Českej republiky, Maďarska a Slovenska pôsobiaci v oblasti mimovládneho sektora, akademickej sféry i štátnych orgánov.

Sloboda vierovyznania na Kryme v ohrození

Okamžite po anektovaní Krymu Ruskom zaviedla Moskva na jeho území do platnosti ruskú jurisdikciu, vrátane reštriktívneho anti – extrémistického zákona, ktorý chápe extrémizmus ako „presadzovanie nadradenosti niečej náboženskej viery.“ Moskva navyše nariadila 1500 tamojším náboženským skupinám povinnú registráciu legálneho statusu. Podľa [Foreign Affairs](#) predstavuje zákon hrozbu pre náboženskú slobodu v Rusku, pričom na Kryme ho vo

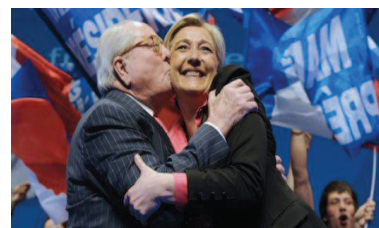
veľkom zneužívajú miestne proruské úrady na prenasledovanie náboženských menšín, zvlášť 300 000 moslimských krymských Tatarov. Z oblasti prichádzajú správy o početných útokoch na moslimské domy, mešity, školy. Perzekúcii čelia aj Svedkovia Jehovovi, ktorí sú vnímaní ako „netradičná náboženská skupina mimo ruskej kultúry,“. Krymské orgány tiež uložili niekoľko pokút za držanie islamských a jehovistických textov. Podľa Foreign Affairs niet pochýb o tom, že za vzniknutú situáciu nesie zodpovednosť Rusko, preto by medzinárodné spoločenstvo naďalej malo požadovať nielen jeho stiahnutie z Ukrajiny (vrátane Krymu), ale aj vyzvať na reformovanie anti – extrémistického zákona, ktorý sa v Rusku zneužíva na „prenasledovanie náboženských menšín a súperov moskovského ortodoxného patriarchátu.“

Súdny proces s členmi Zlatého úsvitu pod drobnohľadom

Prísne bezpečnostné opatrenia sprevádzajú začiatok súdneho procesu s predstaviteľmi, poslancami a radovými členmi neonacistickej strany Zlatý úsvit, tretej najväčšej strany v gréckom parlamente. Celkom 69 obžalovaných (vrátane lídra hnutia Nikosa Michaloliákosa) čelí obžalobe zo založenia zločineckej organizácie, z násilných útokov proti imigrantom a politickým oponentom a iných trestných činov, Giorgos Roupakias dokonca čelí obvineniu z vraždy. Politológ Emmanuel Karagiannis z King's College London vníma proces ako bod zlomu, po ktorom liberálna demokracia už nie je ochotná tolerovať extrémizmus, ale naopak, aktívne pristupuje k jeho perzekúcii. Karagiannis tiež predpokladá, že proces potrvá niekoľko mesiacov, pričom upozorňuje na možnosť

vnútorného rozštiepenia strany na dve frakcie – radikálne neonacistickú a „umiernenú“ v štýle francúzskeho Národného frontu. Proces vo veľkom monitoruje aj neformálna sieť žurnalistov, právnikov, akademikov a aktivistov s názvom [Golden Dawn Watch](#), organizovaná v spolupráci s Helénskou ligou ľudských práv. Cieľom iniciatívy je podrobne mapovať priebeh z viacerých uhlov pohľadu a prinášať o ňom aktuálne spravodajské informácie.

Marine Le Pen: V záujme strany odsúva otca z politiky

Krátko po úspešných marcových regionálnych voľbách musí líderka francúzskeho krajne pravicového Národného frontu, Marine Le Pen, riešiť spor vo vnútri strany, tentoraz s vlastným otcom a zakladateľom hnutia, Jeanom – Marie Le Penom. Notorický antisemita na seba opäť upozornil nenávisťnými výrokmi na adresu Židov. Podľa Marine otcove vyjadrenia ohrozujú budúcnosť strany a vyzvala ho na odchod z politiky. J-M. Le Pen nakoniec stiahol svoju kandidatúru v chystaných decembrových samosprávnych voľbách a za vzniknutú situáciu sa ospravedlnil. Podľa denníku [Economist](#) mal spor a jeho výsledok pre Marine oveľa zásadnejší význam, ako by sa mohlo zdať. Rétorika a štýl prezentovania Národného frontu sa pod jej vedením totiž zásadne zmenili, takže sa strana stala akceptovateľnou

Extrémizmus

pre široké masy francúzskych voličov. Dokazuje to aj [analýza](#) vyše 500 politických prejavov Marine a jej otca, ktorú zverejnila Cécile Alduy zo Standfordskej univerzity. Podľa nej úspech NF stojí na „kombinácii sofistikovaného rebrandingu a dôsledne zostrojenej umiernennej rétorike.“ Alduy označuje političkin jazyk v porovnaní s jej otcom za „plný nejasností, dvojmyslov, mlčania a narážok.“ Podľa analýzy došlo za Marine Le Pen k posunutiu chápania imigrácie ako rasového a kultúrneho problému na problém ekonomický, vďaka čomu oslovila Francúzov, ktorí inak dovtedy odmietali extrémistickú rétoriku J.-M. Le Pena.

Víťazstvo Jobbiku v doplňujúcich voľbách – príčiny a dôsledky

Volíči zo západomaďarského volebného obvodu Tapolca si 12. apríla v doplňujúcich voľbách na miesto po zosnulom poslancovi za FIDESZ zvolili nového reprezentanta – kandidáta krajne pravicového Jobbiku, Lajosa Rigu.

Ide o precedens, keďže Jobbik ešte nikdy nezvíťazil v jednomandátovom obvode, parlamentné kreslá doteraz získaval výhradne vďaka hlasom v pomerne volenej časti parlamentu. Think-tank Political Capital vo svojej [analýze](#) označuje rast popularity radikálneho hnutia v celej krajine za kľúčový faktor víťazstva. Bežný maďarský volič už nevníma Jobbik ako extrémistické hnutie, ale ako štandardného politického aktéra. Jobbiku navyše pomáha odliv voličov FIDESZ (tí spravidla prechádzajú práve

k Jobbiku) a slabé výsledky krízami paralyzovanej ľavicovej strany MSZP. To umožňuje radikálom prezentovať sa ako jediná relevantná protiváha voči strane FIDESZ. Podľa Political Capital navyše Jobbik ešte nedosiahol hranice rastu svojej popularity. Už v blízkej budúcnosti je reálny jeho posun do pozície druhej najsilnejšej strany v Maďarsku, čo by priamo ohrozilo pozície vládnej strany FIDESZ.

Nemecko: nárast útokov voči imigrantom

Začiatkom apríla v nemeckom Tröglitze po útoku podpaľačov zhorel dom, do ktorého sa v máji malo nasťahovať cca 40 utečencov. Budova je po požiarí neobývateľná. Podľa [SPIEGEL ONLINE](#) ide o ďalší dôkaz rozšírenia proticudzineckých vášní. K útoku podľa SPIEGEL prispel okrem dlhotrvajúcich ekonomických problémov mesta aj nárast počtu žiadateľov o azyl najmä zo Sýrie a Balkánu v celom Nemecku. Utečenci spôsobujú veľký tlak na samosprávy, ktoré majú problém nájsť pre nich vhodné ubytovanie. V rôznych častiach Nemecka tak dochádza k nárastu podpory hnutí zameraných proti prisťahovalectvu. Počet útokov pravicových extrémistov na ubytovne žiadateľov o azyl sa pritom oproti minulému roku zvýšil až trojnásobne.

Rakúsko zreformovalo zákon o islame

Denník [New York Times](#) označil novú rakúsku legislatívu, napriek niektorým jej kontroverzným častiam, za pozitívny krok v boji proti extrémizmu, pričom zachováva rovnováhu medzi občianskymi slobodami a národnou bezpečnosťou. Vláda zmenila pôvodný zákon z roku 1912, ktorý niekdajšie Rakúsko - Uhorsko prijalo 4 roky po anektovaní územia Bosny a Hercegoviny. Aktualizovaný zákon opätovne potvrdzuje oficiálny status islamu a rozširuje práva Moslimov. Tí

budú môcť mať napríklad voľno v čase moslimských sviatkov, či možnosť vzdelávať sa v odbore teológia na Viedenskej univerzite. Na druhej strane zákon zakazuje iným krajinám financovanie islamských skupín v Rakúsku, nedovoľuje zahraničným duchovným zastávať vedúce pozície v rakúskych mešitách a od imámov vyžaduje striktné ovládanie nemeckého jazyka, hoci podobné nariadenia sa kresťanských a židovských skupín netýkajú. Podľa New York Times tieto opatrenia reagujú aj na rastúci počet rakúskych moslimov inklinujúcich k radikálnemu islamu, podľa úradov ich v oblasti Blízkeho Východu bojuje v radoch ISIS cca 200.

Bojovníci z Balkánu

[The Economist](#) skúmal zastúpenie bojovníkov z Balkánu v súčasnom konflikte na Ukrajine. Zistil, že kým ortodoxní Srbi sa pridávajú na stranu proruských rebelov, katolícki Chorváti bojujú na strane Ukrajiny. Magazín interpretuje ich pôsobenie na Ukrajine ako „reprízu“ ich vlastného konfliktu z 90-tych rokov. Mnohí zo Srbov sú členmi malých ultranacionalistických skupín, ktoré „majú odpor k vláde, nenávidia Európsku úniu a sú proti vstupu do NATO.“ Ako pozoruhodná zaujímavosť sa v článku uvádza, že hoci náboženské vyznanie bojovníkov z Balkánu je rozdielne, väčšina je zjednotená proti liberalizmu a proti Západu ako takému.